

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Januárus' 23dikán, 1824.

Török Birodalom.

Kontantinápoly, Dec. 24d. A' Nagyúr f. h. 13d. az eddig volt Nagyvezér Seid Ali Basától elvétette a' Birodalom' pecsétjét, melly azonnal az ez előtt kevés hetekkel visszatért Esseid Mehmed Said Galib Basának adatott- által. Alig történt valaha olly kinevezetés, mellyol a' nép annyira meg lett volna elégedve, mint ezzel. Minthogy Galib Basa, előbbeni hivatalaiban, mint Reis-Efendi (Birodalom Cancelláriusa), Franciaország Nagykövete (1802), 's különböző tartományok' Helytartója, újabban pedig Hallet' üldözése miatt számkivetésében nagy nevet szerzett magának, ennél fogva nem lehet csudálni, hogy ismétli felmagasztaltatása nagy reménységekkel tölti- el a' közönséget ezen mostani környüállások között. Said Ali Basa Galipolba küldetett számkivetésbe, de a' kegyelemből nem esett- ki 's javait sem veszté- el. A' Galib Nagyvezérré lett kinevezetésével megüresült Brussai Helytartóságot, mellyel a' Bosporusi seregek' Fővezérsége is egybe vagyon köttetve, a' Szultán f. h. 19d. Jancsár-Ága Hussein Basának adta, mint a' kinek vigyázásának és keménységének lehet tulajdonítani, hogy a' köz csendesség állandóul feltartatott, 's a' ki mostani helyheztesésében szint' olly félelmes leszen a' Yamakoknak, mint volt eddig a' Jancsásoknak. Hussein Basa olly nagy kegyelemben áll a' Szultánnál, hogy ez legidősb leányát feleségül fogja neki adni. — U-

gyan ez idő tájban az eddig volt Reis-Efendi, Sadik-Efendi is elmozdítottatott hivatalából, 's a' volt Kiaja-Beg (Belső Miniszter) tétetett helyébe; 's ez a' választatás is igen tetszik mind a' Közönségnek mind a' külső Követségeknek. Sadik-Efendi, az eddig volt Kiaja-Beg' Suleiman Efendi' helyébe lépett, a' ki Pattantyússág Felvigyázójának nevezetett- ki. — Dschanib Efendit nagy tiszteletben tartja ugyan az új Nagyvezér, hanem ő, miolta a' Divánban a' nagyobb rész békeségen dolgozik, mind inkább vissza kezdi magát vonni a' hivatalos dolgoktól. A' hadi történetek erősen foglalkozkodtaták 's nyughatatlanították egyszermind minapában az Igazgatást. A' Korinthusi fellegrár' általadatását, mellynek őrizete szinte hat hónap olta küszdött már az éhséggel 's esaltnem semmiro leolvadott, még csak könnyen elszivelték. Nagyobb bosszúságot okozott azon tudósítás, melly szerint az Insurgensek újra megfészkelék magokat Negropontban, 's alkalmasint Karistót is megszállották; és a' mint hallik, Mitylenében szerencsésen kikötöttek. De még ennél is nagyobb fontosságuk azon történetek, mellyek a' nyugoti táborozás helyén adák- elé magokat.

Jöllehet ugyanis itten nem tudatnak egész valóságokban az Acarnantiai újabb tudósítások; de a' Scutarii Basának előleges jelentéséből annyi még is bizonyos, hogy Mesalongihól és Anatolikóból visszavonultak a' török seregek. A' mint ezt ez előtt két hónappal megjöven-

dőlék, némely dologhoz értők. Nem lehet ugyan mondani, hogy az idei hadviselés plánuma oktanul lett volna kidolgozva 's a' Fővezérnek is valóban megvala az ő hadi érdeme; hanem a' megkívántató eszközök, mellyekre szüksége volt, nem adták meg neki, 's előre el nem látható szerencsétlenségek által, mellyekről ő nem felelhetett, minden iparkodásai semmivé tétettek. Patrasi Jussuf Basa alatt a' 8000 Albániaiaknak az idei táborozásra néve elhatározó lázadása, melly Lutrakiban Aug. 11d. ütött ki, 's 24 óra alatt az egész sereg-nél közönséges levé, egy kevesebb ügyességgel bíró Fővezért mint a' millyen a' Scutarii Basa, minden valóságos megtámadó munkálódásról lemondattak volna. Rosszszabba leve pedig az ő helyheztetése, midőn Marco Bozzari, elcinte egyedül azon szándékkal, hogy Mesalongit megmenthesse, seregét azon fontos helyen egybegyűjtötte, 's megértvén utóbb az Albániaiak' elpártolását, Aug. 24d. nagy merészséggel és sebességgel ütött a' Törökökre Karpinissnál. Ez a' csapás ugyan csupán előseregét érte a' Scutarii Basának, de azért egész seregébe nagy félelmet öntött. Keyéssel ezután cda bagyá a' Kapudán Basa Patras előtt tartott helyét, olyas okoknál fogva, mellyek meg homályban vagynak, hanem szabad fordúlással. Mind ezen kedvetlen környülállások' ellenére, elhatározá magát Mustapha Basa, hogy útját Livadián keresztül a' Lepantói tengeröböl felé folytassa. Sept. 11d. az őtet feltartóztatni akaró Insurgenseget Karpinissi és Karavari között, Kalidoniában, melly Sulinál erősebb hely, megtámadta, 's hátravonulásra kényszerítette. 'S ez vala az utolsó számbavehető ütközet. Így sietett ő, járatlan hegyek között, mind untalan szagndozók által üldözötve, csaknem minden eleség nélkül czélja felé oly vi-

tézséggel és ügyességgel, mellyet maga ellensége is megismert, 's midőn visszavonulása 's semmivé-tétetése bizonyosnak tartatnék 's mindenfelé hirdettetnék, Sept. végével Vrachoriba megérkezett. Itten találta Omer Vrionét 's ennek 4000 főből álló serege vala minden segítsége, mellyel egész megmaradott hada valami 15.000 emberre telhetett. A' Patrasi Jussuf Basa, a' Portának egyik hűséges Helytartója, ki az Albániaiak' elpártolása oltá mindent elkövetett, hogy a' hibája nélkül rajta esett szerencsétlenséget újra helyre hozhassa, Katolikiben az Aspro-Potamus' szakadásánál jött egybe Mustapha Basával. Jussuf a' Moreai hastelyből Anatoliko alá ágyúkat hordatott, minthogy azokkal a' sereg éppen nem bírt, 's Mustapha Basával mind ketten csaknem minden nap köz Pattantýus szolgálatot valának készek tenni. Ezen előkészületekben 's a' seregek élelméről való gondoskodásban eltelt egész October. Úgy hogy csak Nov. 6d. kezdetek hozzá Antoliko' körülkerítéséhez. Még ez idő tájban igen különbözők voltak mind két részről a' had' kiemeléséről való vélekedések; az Insurgensek nem minden félelem nélkül, a' Portának Epirusban és Albániában lévő har-tai nagyobb me-delemben biztatgatak magokat jó reménységgel.

De se esküvel se testi állapotja nem olly karban vala az Ármadának, hogy a' kik a' dolgok' helyzetét jobban ismerték, magokat jó reménységgel biztathatták volna. Ugyanis a' Mustapha Basa tulajdon Milítziája, hadi erejének java, és a' vízeszű 's gyanús Albánia-ik között való bizodalmatlanság és szakadás, 's azon szövevényes tilkos egyvetérlések és mesterkélések, mellyekben ezekkel az Insurgensek valának, végre a' hosszas késedelmezés 's a' már akkoráig is szenvedett sanyarúságok, megtörék az Ármada' lel-

két; hanem a' Fővezérnek állhatatossága talán mind ezen nehézségeket meggyőzte volna még, ha az élelem' és hadieszközök' szüke, 's a' hadi gazdaskodásbeli tisztviselők' haszontalansága és hívségtelensége miatt, a' pénz nem léte, minden erejét le nem verte volna. Mind ezek mellett a' külső környúlallások is annyira kellemetlenek valának, 's az ostrom alatt lévő helyek olly nyakas ellentállásra látszának elkészülve lenni, hogy a' legvitézebbek is elveszték minden bátorságokat. A' tél is különösen korán beállott az idén, úgy hogy Nov. elején már hó terítette a' mezőket. Antolokinónak valami 1500 ember őrizete volt, Mesalonginak több 400-nál. 'S ezen utóbbi hely, melly az egész had' sorsára nézve most nevezetesebb volt mint a' Korinthusi tengeröböl, esztendő óta hirtelen készítettett bástyáknál fogva igen megerősítettett, 's különösen a' posványos helynek mesterséges áradássá való tétele által, csaknem lehetlenné leve a' hozzájárulás.

Azonban Nov. közepéig 's hihetőképén a' végéig is mind egyre folytak az ostromló munkalódások, jollehet az ostromló seregnak bal szárnyát fenyegető száguldó Insurgensekkel gyakran egybe kellett csapni. Ekkor tájban, a' Kapudán Basa által a' tengeröböl' bójárasánál hagyatott hajók, vagy azért hogy a' rossz idő lénszerité erre őket vagy pedig valami még eddig ismertlen okokból, eltávozának; hanem azonban a' rég' várt görög Flottila sem érkezett még meg, a' mint gondolni lehet. Mi történt ezután; arról nincsenek tudósításaink. De hogy a' Basák felhagytak a' dologgal, 's Vrachoriba kéntelenített vonulni, arról többé semmi kétség nincsen.

Ezen nevezett hadviselésnek szerencsétlen kimenetele, nem olly dolog, mellyet a' Porta kevésbé vehetne, 's ez

utóbb, kivált az Albániai tartományok lakosainak kétséges gondolkozására nézve, igen is veszedelmes következtetéseket vonhat maga után. Hogy pedig az Insurgensek meríthetnek e belőle valóságos hasznot, az bizonytalan dolog. Az idej táborozás' kimenetelét, mellyet nem a' Porta vezérei ügytelenségeknek vagy élénkségeknek, hanem a' felffordult kormány- és gazdaskodásbeli rendszabások sikeretlenségének lehet egyedül tulajdonítani, az Insurgensek' barátai, szokás szerint az ők érdemének tartják, jollehet a' Karpinissii megtámadáson kívül, ez is pedig Bozzari' kora halála miatt, alig hajtattott félig is vegre, semmi különös vitéz tettel nem dicsekedhetnek. Hírlelik azonban, hogy Patrast rövid időn ostromolni fogják; 's a' szárnyaló számos hírek szerint, Colocatrini már valami 6 — 8000 embert gyűjtött egybe ezen nevezetes hely körül. Ellenben Konstantinápolyban néhány nap óta azt állítják, hogy a' Kapudán Basa' hajós serege haladék nélkül a' tengerre száll Ismét, 's új nagy fordulást szándékozik tenni. Leghihetőbb azonban, hogy az esztendőnek sanyarú szakasza, mind két részről nyugvást fog parancsolni.

Spanyol Amerika.

Havannahból Nov. 25d. indult levelek jelentik, hogy a' hajdan Új-Spanyol Országhoz tartozott Yucatan és Campeche nevezetű tartományokból egybeállott Státus; az idegen gyapjú-portékák' bevitetését tellyességgel megtiltotta. — Mexikóban Oct. 16d. költ levelek azt tartják, hogy azon utóbbi öszveszhűvés' tagjai, mellynek ezélja az Yturbide újra való felmagasztaltatása vala, többnyire katona személyekből állának, 's hadi törvényszék elébe idéztettek. Egy Obers-

ter és hét Al-tisztek közülök halálra ítéltettek.

C h i n a.

Júl. 15d. Cantonból indult magános-levelek ezeket közlik: „Manillaban, Lucon' (Philippi szigetek) fő-városában pártosság ütött ki. Egy Katona-tiszt, császári cím alatt függetlennek hirdetéli magát 's a' várost elfoglalta; hanem a' Kormányzó néhány órai viadal után a' pártost megverte és elfogta. — Macaóban igen kétséges állapotban vagnak a' dolgok. Arriagát (a' Portugalliai kir. Kormányzót) a' lakosok kitevék tisztességéből. Goából, a' Portugallia birtokok fő helyéről azonban egy Fregat jöve ennek segítségére. De Macaói lakosok nem akarák Goa hatalmát megismerni, 's a' Fregattal most már hadban vagnak. Revéssel ez előtt a' Chinaiak is hele elegyedének e' dologba, 's azt alkalmasint el is végzik rövid időn.

Francia Ország.

A' Jan. 8d. Moniteur egy az előtt való nap költ királyi határozást közöl, melly szerint Vicomte Chateaubriandot, Francia Orzági Páirt és Külső-Minisztert a' Király, megelégedésének jeléül 's hív szolgálatjainak jutalmául, továbbá Herezeg Doudeauvillét Francia Orzági Páirt és Státus-Minisztert a' szent Lélek (vagy francia kir.) Rendnek Commendatoraiul nevezte ki; Báro Vitrollest pedig Státus-Miniszterré 's a' titkos tanács tagjává tevé.

Jan. 11d. következő kir. határozást közöl a' Moniteur: „Lajos, Isten' kegyelméből 's a' t. Toulousei Cardinalis-Ersek rokonunknak egy pásztori-levelét terjeszteték előnkbe, melly 1823.

Oct. 15d. költ 's a' nevezett városban Manavit Ágostonnál nyomtattatott; 's főtölczóra vettük, hogy bar az Országunkbeli Püspököket illesse is az a' jus, hogy Minket a' Vallásra nézve szükségesnek vélt jobbitások és változtatások iránt megkeressenek, ezen jussokat mindazáltal pásztori-leveleknél fogva nem gyakorolhatják, minthogy azok csupán Megvételbeli Híveikhez intézettek 's egyedül azon célból adattathatnak ki, hogy a' Hívek elébe kiszabott vallási kötelességek világosítottassanak meg általok; mivel pedig a' mi rokonunk a' Toulousei, Cardinalis Ersek, pásztori-leveleének szino alatt, olly propositiókat hirdetett ki, mellyek a' közönséges jussal, az Ország' törvényeivel, 's királyi koronánk' praerogativaival és függetlenségével ellenkeznek; azért is Pecsétörzönknek az Igazság Miniszterének jelentésére, megkérdezvén az iránt Status-tanácsunkat is, könyilatkoztattuk és könyilatkoztatjuk, rendeltük és rendeljük a' mi következők: 1) Rokonunknak a' Toulousei Cardinalis-Erseknek Manavit Ágostonnál nyomtattatott pásztori-levele törvénytelen lévén, az ezennel megtiltatik és elnyomtatatik. 2) Az Igazság Minisztere és Belső Miniszterünk, a' mennyiben kit-kit illet a' dolog, meghatalmaztatnak jelenvaló rendelkezésünknek végrehajtására nézve, mellyet a' törvények napi-könyvébe bé kell iktatni. Költ a' Tuillerák palotájában Jan. 10d. az idvességnek 1824d. uralkodásunknak 29d. esztendejében. — Lajos.

Egy kir. határozás szerint, a' Coloniákra nézve őrizetül rendelt Gyalogságot egészen a' Hadi-Miniszterium fogja kiállítani. Különös seregekkel nem szaporítottatik a' Coloniákbeli katonaság, kivéven a' sáncz-ásó Bataliont Indiában és a' Policzaj-katonákat 's Sappeuröket, a' kiknek önnvállalkozottak szedetnek. A' Coloniákbeli erősségeket illető plánunk,

a' Hadi Miniszterségél az Ingenieur-tiszttség Biztossága elébe terjesztetnek.

Portugallia.

A' Gaceta de Lisboa Dec. 19d. így ír: „A' múlt hónap 15d. költ Udvari Újságban egy kir. Decretum tétetett közönségesse (közöltük mi is) melly minden ezen kir. Státusokbeli honni és külföldi lakosoknak tilalmazza, hogy az idegen Országokban Portugallus nyelven megjelenő folyó-írásokat, vagy könyveket meg ne szerezzék, míg csak azoknak jártatására engedelmet nem nyernek. 'S ezen rendszabás annyival is inkább szükségessé leve, minthogy a' pártoskodásnak fáradhatatlan elősegítőji, kiket csupán az Anarchia táplál, nem szűnnek-meg rágalmozásokat terjesztetni, hamis állításokkal töltvén-el könyveiket az itteni Igazgatás ellen; változhatatlan igyekezetek lévén még az is, hogy gyors állhatatossággal intézzék megtámadásaikat minden törvényes Igazgatások ellen. — Sok idegen Újság-levelek nemkülönbön, mellyeknek szerkeztetőjük olyan személyek, kiknek az Európát 30 esztentendők olta pusztító principiumok' terjesztésében hasznok forog, avagy a' pártos systema' előkelő hősei által fizettetnek, szemtelen hazugságokat is terjesztettek-el. Illyen p. o. az, mintha a' mostani kir. Igazgatás boszszuállás' és üldözés' lelketől vezetettének. Ennek megmutatására azonban nem tudnak bizonyságokat hozni-fel, 's a' mellyeket pedig mi mutathatunk, azok őket egyenesen meghazudtolják. Vallyon, mellyik Igazgatás lehetne az, melly midőn a' pártoskodásból, melly intézeteinket sommivé tevő, a' királyi-széket megalacsonyító, 's az oltárokat megfertőztető, kiszabadul, magát olly mérséklettel viselhetné, vala-

mint a' miénk? Mihelyt ugyan is Ő Felsőségének királyi jussai helyreállítatak, azonnal köz bocsánat hirdettetett minden eddig elkövetett dolgokra nézve, 's a' legszembetűnőbb Demagógusok sem üldöztettek. Igaz ugyan, hogy a' kik azolta a' hajdani hibákba estek, azok keményen büntettetnek. De vallyon ki hibáztathatná az ollyan Igazgatást, melly a' pártoskodástól alig menekedvén-meg, bünteti azokat, kik újra azt akarják nyakára hozni. Vessük oda csak figyelmünket, mit szoktak efféle esetekben tenni más Igazgatások, meg fogjuk látni; lehet e valakinek oka, a' miénk ellen panaszt támasztani. — Madeirában gyalázatos egybeesküvés ütött-ki, 's Igazgatásunk azon igyekezvén, hogy a' csendességet és békességet minden kir. birtokokban egyiránt fentarthassa, oda törvényes Biztosságot küldött, mellynek vizsgálatai sok valóságos 's nem csekély vétségekben leledzőket (napfényre hoztak, 's a' leghibásabbaknak sem leve nagyobb büntetések, mint hogy Angolába küldettek számkivetésbe. Ha az ember megolvassa a' Biztosság' ítéletét, meg fog győződni fölöte, hogy ezen büntetés sokkal kisebb volt, mint a' törvénynek szoros értelmie kívánta volna; hanem a' Biztosság olly útasítással bocsáttatott-el, hogy okos mérséklettel éljen. Ezen meglett dolgok elégéges feleletül szolgálhatnak a' pártos Újság-leveleknek nyakasságokra, mellyek egyedül azon iparkodnak, hogy a' törvényes Igazgatás és annak népei között konkolyt hintsenek-el pokolbéli céljaiknak elérhetőse végett. — Nagylelkű kiméllésének új bizonyságát adta végre Ő Felsége azon kir. tanácsa által hozott határozásával, hogy kegyességet mind azokra kész literjesztetni, valakik politikai vélekedéseik miatt raboskodának.“

Madridből Jan. 2d. indult tudósítá-
sok szerint kir. Decretumával fogva hatá-
roztatik, hogy minden Spanyol-Améri-
kai birtokokban pompás Te Deum tar-
tassék az Istennek ama védelméért, mel-
lyet a' pártosság' vezedelmei közben a'
Királlyal 's annak Familiájával tapasztal-
tatott; és hogy az említett birtokokban
a' spanyol Monarchiának ugynevezett po-
liticai Constitutiója örökre eltöröltessék,
a' constitutiós tiszti-hivatslok' foglal-
tossága ezennel megszűnjék; a' Cortesí-
gyűlés által felállított nemzeti Militzia
eloszlattassék; a' szerzetes Papok Con-
ventjeikbe vissza térjenek, mellyek a'
magok birtokaiba minden kivétel nélkül
újra iktattassanak-bé. 'S ezen Decre-
tumnak végrehajtására meghatalmaztat-
nak: minden Vice-Királyok, törvényszé-
kek, Kapitányok, Generálisok, Kormány-
zók, és Felügyelők, valamint minden
Indiai 's az ottani-és-Philippi szigetek-
beli Érsek, Püspök, Decanusok, Ráp-
talanok 's Anyaszentegyházak.

Éjszak-Amérikai egyesült Státusok.

A' Senátusnak Dec. 10d. tartott ülé-
sében az javallatott hogy azon levelezé-
sek, mellyek az Amérikai kereskedők
kármegetetésbeli kereseteikre nézve, a'
francia Igazgatás, 's a' nála meghitel-
tetett Amérikai Követ között folytattattak,
a' Congressus elébe terjesztesse. —
New-Yorki Ujságok jelentik hogy Mon-
roe Úr, engedvén barátai' szorgos keré-
seinek, a' Praesidensí Candidatusok kö-
zött harmadszor is meg fog jelenni. (A'
Praesidens négy esztendőre szokott vá-
lasztatni, 's még mind eddig senki sem
viselte tovább ezen hivatalt nyolcz esz-
tendőnél.)

Ő Cs. K. Felsőége f. h. 13d. költ fel-
sleges határozásánál fogva, Cs. K. Taná-
csos és Bécsi Policzáj Fő Director Baró
Siber Ferencz Urat, elkorosodott ide-
jére nézve szükséges nyugodalomra bo-
csatani, 's ötven három esztendő meg-
haladott serény és hív szolgálatjaival va-
ló felsleges meglegedésének bizonyosá-
gául, nem csak 4000 ft. egész fizetését
meghagyni, hanem még 1000 ft. pótolékot
is rendelni kegyelmeson méltóztatott.

Ő Cs. K. Felsőége, mint az Ausztriai
Császári Leopold Rendnek Nagymestere,
minelutána ezen Rend' inepét annak
rendszabásai szerint Vízkereszt után eső
Vasárnapra rendelni, 's előre már Jan.
4d. a' Bécsi Érsek Herczeget, született
Gróf Firmian Leopold Maximiliánt
annak Praelátusává és Nagykeresztésévé
tenni méltóztatott volna, a' nevezett
Rendnek innepi vitéz köntösben öltöz-
ködött Nagykeresztési, Commendatorai,
Kiskeresztési és Tisztviselői, valamint
a' Cs. K. Udvari pompához tartozó min-
den személyek is Jan. 11d. délelőtt tíz
órákor az udvari titkos tanácsházban
egybegyülekezének. Ekkor a' Rend De-
canusának Felmarsal Gróf Bellegardenak
jelentésére Ő Császári Kir. Felsőége a'
nevezett szálában megjelent, 's a' tró-
nuson helyett foglalván kegyelmeson
megengedni méltóztatott, hogy a' nagy
előszobában várakozó Nagykereszt Can-
didatusát a' Bécsi Érsek Herczeget, a'
Rend Decanusá a' Herold előttök men-
vén, bévezethesse. A' trónus lépcsőjéhez
eljutván a' nevezett Candidatus, letette
ottan a' felsleges Nagymester kezeibe a'
hitet, ki is az előtte térdeplő Érsek Her-
czegnek a' Rend Nagykeresztjét a' nya-
kába akasztotta, 's az ezért a' Monr-

cha' kezét megcsókolván, Ő Felsége ötlet megölelésével méltóztatott kegyelmesen boldogítani. Vége lévén ezen fényes és érzékeny jelenésnek, Ő Cs. K. Felsége a' nevezett Rendnek számos tagjaitól, kik már a' Rendnek ékességével bírtak, de még a' hitet le nem tehettek 's Vitéz-kké nem tétethettek, a' szokott hitet elfogadván, őket Vitéz-kké is tenni méltóztatott. Ezzel felkelvén Ő Cs. K. Felsége trónusáról, az egész Udvari pompával, előtte menvén az egész Rend, az udvari templom Oratoriumaiba elindult. A' templomban az Érsek Hercege mint Rend' Praelátusa vitte véghez az isteni tiszteletet, 's Ő Felsége a' nagy Mise alatt bényújtotta szokott áldozatját. Az isteni tisztelet után hasonló rendeltérszsa Ő Felsége a' titkos tanácsházba, honnan kevés időre a' maga belső szobájába menvén, onnan csakhamar trombita és dobbszó alatt tartá pompás bemenetelét a' fényesen felékesített Czere-móniás-szálába, hol az Ő Felsége 's a' Cs. K. Korona Fő Hercege Ferdinánd és Cs. K. Fő Hercege János mint Leopold Rend Nagykereszteseinek számokra készítettett asztalnál, menyezet alatt helyet foglalt. A' trónus' lépcsőjénél három asztal volt terítve, mellyeknél a' Rend' többi tagjainak vála szerencsések ebédelni. A' trónus jobbja felől a' Császár-é Ő Felsége, a' Cs. K. Familiának számos Tagjaival 's az udvari pompájához tartozó személyekkel méltóztatott szemlélni ezen inneplést, mellyet a' cs. kir. Udvari Capella muzsikája különösen dicsőített. Az ebéd alatt számos diplomatikai Karbeli személyeknek vála szerencsések beszélés végett Ő Cs. K. Felsége-hoz szólíthatni, ki is vége lévén az ebédzésnek, előbbi fényes kísérettel tért vissza szobájába, 's ezzel a' Rend' innepét levégezte.

(Közelébbi levelünkben a' 45d. lap. 2d. felén alólról a' 7d. sorban Primás helyett olv: Érsek.)

Jan. 22d. a' Státus-papírosainak közép-árrok:

Státus-Kötelező levele 5 pCtmal Conv. P. 84 9/16
 Ugyan az 2 1/2 pCtmal — Sarasonásos Költésön
 1820-ról C. P. — Ugyan az 1821-ről 100 f. C. P. —
 Bizonyítás 1821d. Költésről 100 ftért C. P. —
 Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 pCtmal 39 5/8;
 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank-Actia
 942 for. C. P. Cs. Arany —

Magyar Ország.

Hajnácskői és Vécsei Bárá Vécsey Miklos Ő Excja T. N. Szathmár Vármegye' Fő Ispánja Tudós Ribédi Péter fi László Urat, ifjú Gróf Degenfeldek' Nevelőjét, azon T. N. Megye Táblabirojának méltóztatott kinevezni.

R. Komárom, Jan. 17d. 1824. A' tudományokat kedvellő lélek örül, ha alkalmas és célirányos tanítói intézetekre talál: kettőzteti örömét, ha az elmé derítő Mu'sáknak vidám templomait lelifel Hazájában. Mert az Egnel csak ezen leányai még azok, kik Ásiai komolysággal teljes Nemzetünknek szívét, mind eddig egészen magokéva nem tehettek, és a' máj idő hegyes Geniussának ellenére is, e' sokfélekép' megáldatott földön csak kevesektől tisztelték.

A' R. Komáromi Reformátusok fényes Gyülekezete jeles példát adott abban, mint kelljen az igazán boldogító tudományokat gyamolítani. — 1796 emelt a' Mu'sáknak egy olly szép Architecturaju, allés nagy udvarral dízes, szóval első látásra meglepő épületet, mellyben való lakozást a' legjobb izlés sem szégyenlheti. Már maga a' hely igen szerencsésen van váiasztva: a' Város' cseu-

deessebb osztaljában az égés ellen bátorságossá téve, többnyire diszes kertek között emelkedik fel ez az Athenaeum; melly ennek újabb dísz, és fényességét ad. — A' pompás külsőnek megfelel az belső alkotás is egészen. Őt tágas Szalákbau tanitanak ugyan annyi Tanítók. T. Professor Tüdős József Úr 21 Logicust, Poetát, és Rhetort, (kik közül 14-en külföldiek) Corrector Talyga István Úr 55 Syntaxistát, és Grammatistát (kik közül 17-en Vidékiek) Subrector Bán András Úr 60 Conjugistát, és Declinistát (kik közül 11 külföldi) Praeceptor Almási József Úr 66 nagyobb Elementáriust; Praeceptor Csinos Mihály Úr 130 kisebb Elementáriust. Mindössze tehát 332-ten vettek tudományos oktatást ebben az Intézetben a' közelébbi Oskolai Esztendőben.

Ezen tanuló sereg szorgalmatosságának ébresztésére a' R. Komáromi Reform. Hívek kegyes bőkezűsége nem kevés stipendiumokat szerzett. Ezt hét száz forintra és 22 krajtzárra megy esztendőnként az a' summa, melly itt őszi Examen végén a' jelesebb Tanulóknak ki szokott osztatni. Haládatosan fogja nevezni a' késő maradék a' Csejtey, Csajágy, Töltésy, Czike, Keszegh, Csepy, Sebestény neveket, kik ezen Intézetet százakkal, 's ezerekkel gazdagították: nemkülönben a' R. Komáromi T. Esperestséget, melly ezen Centralis Oskolat atyái képen dajkálja, és segíti: mindeneknek felette pedig a' R. Komárom Bef. Gyülekezetet, mellynek lelkes Magyar Tagjai ezen tudományos Intézetre a' magokéből 2346 forintot költenek esztendőnként; a' Tanító Urakat (a' T. Professoron kívül) tisztességes asztallal tartják; már is 1280 darab Könyvből álló szép Könyvtárt álli-

tottak fel, és szaporítanak; 's elképen megmutatják, hogy előttök az elme' megvilágosítására, és a' szív' formálására nézve semmi áldozat nem lehet drága.

E r d é l j.

M. Vásárhely, Jan. 8d. 1824. A' mult 1823d. esztendő Dec. hónapja 23-án a' Cs. Királyi Felségnek Kamárassa, a' Thrsia nemes Katona Rendjének Vitéze, dicsőségesen uralkodó Fejedelmünk Ő Felsőge nevét viselő Lovas Regimentnek Tulajdonossa, és Lovasság Generalissa, Mélt. L. Báró Zágonyi Szentkeresztzi Sigmund Úr Ő Excellenziaja az élet és halál Urának kegyelméből 78 esztendőkre terjedett munkás földi életét az örökkelvalósággal felváltotta. A' dicső magyar Hérosnak meghidegült teste Dec. 27d. indítottatt- el Városunkból katonai gyász pompával a' nyugalomnak helyére Szőkefalvára, minekutána Prof. Tiszt. Tud. Antal János Úr, az egybegyűlt nemesi és katonai Vitéz rendek előtt, ismeretes külső kellemetességgel és elmebeli mély belátással koporsója mellett egy rövid, de fontos beszédet tartott volna a' lelki Vitézről. Minden bizonnyal a' mig csak léssen a' Magyarok nemzete 's hazája, tündölni fognak a' Szentkeresztiek a' Magyar egen, a' kik közül csak a' közelébb mult 5 esztendők alatt is két Generalisok és egy Oberster tettek-le Európa, 's különösen a' nemes Anglus nemzet előtt ismeretes fegyvereiket a' kérielhetetlen halálnak kezébe. Adjon a' mi Istenünk a' magyar Nemzetnek jövődében is a' nagy Szentkeresztiekhez hasonló nagy Férjfiakat, kik a' hazának boldogságára és dicsőségére folytassák mülandó életüket!